

Inversors, banquers i jueus

Les xarxes financeres
a la Corona d'Aragó (s. XIV-XV)

Editors

Pau Cateura Bennàsser

Jordi Maíz Chacón

Lluís Tudela Villalonga

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

2015

ELS AUTORS

Pau Cateura Bennàsser (Palma, 1949). Especialista en el sistema tributari i el sistema financer a la baixa edat mitjana, entre els llibres publicats destaquen: *Política y finanzas del reino de Mallorca bajo Pedro IV de Aragón*, Institut d'Estudis Baleàrics, 1982; *El regne esvaït: desenvolupament econòmic, subordinació política i expansió fiscal (1300-1335)*, El Tall, 1997; *La trentena esgarriadora, guerra i fiscalitat. El regne de Mallorca (1330-1357)*, El Tall, 2000; *Sociedad y sistema fiscal del reino de Mallorca (1360-1400)*, Palma, El Tall Editorial, 2003; *Els impostos indirectes en el regne de Mallorca*, Palma, El Tall del Temps, 2006; *L'administración atrapada, crèdit, finances i adaptacions fiscals al regne de Mallorca (segle XV)*, Palma, El Tall del Temps Maior, 2008; coautor, junt amb A. Mercader de *Banca pública y banca privada en el reino de Mallorca (s. XIII-XIV)*, Palma, El Tall, 2014. Llibres com a editor o coordinador: *Comprar, vendre i pagar al rei. Els impostos indirectes al regne de Mallorca, s. XIV-XV*, Palma, El Tall del Temps Maior, 2006; *Recaptar per a pagar deutes: el còdex 29 de l'arxiu del regne de Mallorca (1390)*, Palma, El Tall del Temps Maior, 2009; *El crèdit i el sistema financer del regne de Mallorca (segles XIV-XV)*, Palma, Universitat de les Illes Balears, 2009. Ha publicat també llibres de divulgació històrica: *Mallorca en el segle XIII*, Conèixer Mallorca, 1997; *Mallorca en el segle XIV*, Conèixer Mallorca, 2005.

Lluís Tudela Villalonga (Palma, 1968). És Doctor Europeu en història medieval per la Universitat de Barcelona i professor-tutor al Centre Associat de la UNED de les Illes Balears. És especialista en el món mediterrani durant la baixa edat mitjana, i més concretament en les temàtiques del comerç, la fiscalitat i les relacions polítiques del Regne de Mallorca amb altres estats de la conca mediterrània des de la seva constitució en 1276 fins a finals del segle XIV. Des de 1992 publica en diverses revistes especialitzades de Palma, València, Barcelona, Lleida, Alacant, Perpinyà i Càller. A més, és autor de quatre llibres i més devint publicacions que inclouen capítols de llibre, articles d'investigació, i revisions de llibres i articles. Així mateix, ha participat en quatre projectes d'investigació de R+D+I i ha impartit més de vint conferències en diverses ciutats nacionals i internacionals relacionades preferentment amb el seu àmbit d'estudi.

Jordi Maíz Chacón (Cabra, Còrdova, 1977). Doctor en Història Medieval i premi extraordinari de doctorat per la UNED. Professor-tutor al Centre Associat de la UNED de les Illes Balears des de 2002 i professor d'ensenyament secundari a Mallorca. És especialista en la minoria jueva al regne medieval de Mallorca; també ha desenvolupat estudis sobre l'edat mitjana a les noves tecnologies, historiografia o la societat medieval. Ha publicat textos a revistes especialitzades, congressos i seminaris a Espanya, França, Argentina i Brasil. De les seves publicacions podem destacar: *Breve historia de los reinos ibéricos* (Ariel, 2013), *Viure al marge. La vida quotidiana dels jueus de Mallorca* (Lleonard Muntaner, 2013) o *Los judíos de Baleares en la Baja Edad Media*.

Economía y política (UNED, 2010). Ha participat en diversos projectes d'investigació de R+D+I i ha impartit conferències en diverses universitats espanyoles (Illes Balears, Múrcia, Alacant, Sevilla, La Laguna...). És l'editor del portal-web d'història medieval medievalismo.org i secretari del Simposi Internacional de Joves Medievalistes.

Antoni Mayol i Llompart (Alcúdia, 1973). Llicenciat en Història per la Universitat de les Illes Balears i arxiver de l'Arxiu Històric Municipal d'Alcúdia. S'especialitza en història medieval i ha estudiat les finances i la fiscalitat medieval a les viles de la part forana de Mallorca als segles XIV i XV. També mantén altres línies obertes d'investigació com són el comerç marítim, l'esclavitud i la vida quotidiana —en especial sobre les festes medievals. És autor dels llibres *Distribució de la riquesa a Alcúdia al segle XVI* (2001), *El comerç marítim entre Alcúdia i Ciutadella en la baixa edat mitjana (1300-1526)* (2005), *Els personatges del Corpus alcudienc al segle XVIII: les àguiles, sant Joan Pelós, David, àngels, apòstols, Barba Roja i el dimoni* (2006), i *La festa a l'època medieval (Pollença, 1350-1450)* (2008), així com més d'una vintena de publicacions en diferents obres col·lectives, revistes d'història, jornades i congressos.

Víctor Farías Zurita (Santiago de Chile, 1961). Estudià Història Medieval, Història Moderna i Germanística a la Technische Universität Berlin, a la Freie Universität Berlin i a la Universitat de Barcelona. És llicenciat en Història Medieval per la Universitat de Barcelona. Va ser becari de doctorat de la Universität Hagen (Alemanya). Es doctorà l'any 1999 en Història per l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives de la Universitat Pompeu Fabra amb una tesi titulada *Poblamiento y sociedad en el noreste catalán. Siglos XI-XIII*. Imparteix docència a la Facultat d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra i a l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives des de l'any 1995. Ha col·laborat com a docent i investigador amb diverses universitats i institucions acadèmiques espanyoles, dels Estats Units, franceses, xilenes i alemanyes. Ha participat en diversos projectes d'investigació espanyols i europeus.

Antoni Mercader Frau (Palma, 1956). Doctor en Història Medieval i llicenciat en Dret per la Universitat de les Illes Balears. Els seus estudis se centren en l'estudi del crèdit i de la banca en el regne medieval de Mallorca durant la baixa edat mitjana. Entre les seves publicacions podem destacar: *La Taula de Canvis* (Consell de Mallorca, Palma, 2007); «La Banca Mallorquina en el transcurso del siglo XIV» en Pau Cateura (ed.): «*Recaptar per a pagar deutes: El Codex 29 de l'Arxiu de Mallorca (1390)*» (El Tall, Palma, 2009); o el seu últim text publicat conjuntament amb Pau Cateura Bennàsser: *Banca Pública y Banca Privada en el reino de Mallorca (s. XIII-XIV)* (El Tall, Palma, 2014). També ha participat en diversos projectes de I+D+I finançats pel Ministeri de Ciència i Tecnologia.

Juan Vicente García Marsilla (València, 1965). Professor titular d'Història de l'Art Medieval a la Universitat de València, llicenciat en aquesta mateixa universitat en 1988 i doctor en Història Medieval (premi extraordinari de doctorat) en 1999. Premi Senyera d'investigacions històriques de l'Ajuntament de València (2000), Premi d'excel·lència docent universitària de la Generalitat Valenciana i el Consell Social de la Universitat de València (2010) i Premi Demetrio Ribes d'Investigació (2011). Ha format part de nombrosos projectes d'investigació patrocinats pels ministeris d'Educació i Ciència i Tecnologia, i també pel Ministeri d'Afers Exteriors. Professor invitat a les universitats de Florència, Venècia-Ca'Foscari i Toulouse-Le Mirail. Comissari de l'exposició *Entre terra i fe. Els musulmans al regne cristià de València (1238-1609)* (2008). Director del Congrés Internacional *Mercats del luxe, mercats de l'art. La Corona d'Aragó i la Mediterrània,*

(segles XIV-XV) (2009). Entre les seves obres destaquen els llibres *La jerarquía de la mesa. Los sistemas alimentarios en la Valencia bajomedieval* (1993); *Vivir a crédito en la Valencia medieval. De los orígenes del sistema censal al endeudamiento del municipio* (2002); *Història de l'Art Medieval* (2002); *La taula del senyor duc. Alimentació, gastronomia i etiqueta a la cort dels ducs reials de Gandia* (2010); *Art i societat a la València medieval* (2011), *Llibre de l'entrada de Ferran d'Antequera* (en col·laboració amb Milagros Cárcel) (2013) i *Abastecer la obra gótica. el mercado de materiales de construcción y la ordenación del territorio en la Valencia bajomedieval* (en col·laboració amb Teresa Izquierdo) (2013).

Andreu Galera Pedrosa (Cardona, 1968). Doctor en Història Medieval i premi extraordinari de doctorat corresponent al curs 2002-2003 per la Universitat de Barcelona, d'on ha estat professor associat al Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica (curs 2003-2004). La seva línia d'investigació se centra en el castell i vila de Cardona en època medieval i la formació d'una elit social com a centre de mercat local i regional, i a l'empar de l'administració fiscal i judicial els seus senyors jurisdiccionals, amb especial èmfasi en el tema de la planificació urbana i els impostos. És autor d'uns quaranta articles publicats en revistes especialitzades i comunicacions a congressos i seminaris, a més de diverses obres col·lectives i monografies com el *Diplomatari de la vila de Cardona (anys 966-1276)* (Barcelona, Fundació Noguera, 1998), *El castell de Cardona* (Sant Vicenç de Castell, Farell Editors, 2001), *Cardona medieval* (Cardona, Ajuntament de Cardona, 2008) *La castlania del castell de Riner. A la primera meitat del segle XIV* (Lleida, Pagès Editors, 2011). Des de l'any 2004 dirigeix l'Arxiu Històric Municipal de Cardona, i li ha estat atorgat el premi Francisco Javier Ayala-Carcedo, en la seva tercera convocatòria (2007), concedit per la SEDPGYM (Sociedad Española de Defensa del Patrimonio Geológico y Minero), en la sessió inaugural del *VIII Congreso internacional sobre patrimonio geológico y minero: Nuevas perspectivas para la protección y desarrollo del legado minero y geológico* (XII sessió científica de la SEDPGYM, Mieres, 13-16 de setembre de 2007) per l'edició del volum *L'enginyer Emili Viader i el descobriment de la conca potàssica catalana* (Lleida, Pagès Editors, 2009).